

DE VLAAMSE MINISTER VAN ONDERWIJS, JUSTITIE EN WERK

DE VLAAMSE MINISTER VAN WELZIJN EN ARMOEDEBESTRIJDING, CULTUUR EN GELIJKE KANSEN

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp, van het decreet van 15 februari 2019 betreffende het jeugddelinquentierecht en van artikel 47 van het decreet van 17 mei 2024 tot wijziging van het decreet van 20 januari 2012 houdende regeling van de interlandelijke adoptie van kinderen, wat betreft de begeleiding bij interlandelijke adoptie en het decreet van 29 juni 2012 houdende de organisatie van pleegzorg en het decreet Binnenlandse Adoptie van 3 juli 2015, wat betreft de invoering van een gezamenlijk voortraject pleegzorg-adoptie

- Definitieve goedkeuring

Samenvatting

Het voorliggende ontwerpdecreet brengt concrete wijzigingen aan in het decreet integrale jeugdhulp in uitvoering van vier beleidskeuzen opgenomen in het Vlaams Regeerakkoord. Deze wijzigingen vormen de basis voor de verdere uitwerking en implementatie van het Plan Jeugdhulp – Naar de Jeugdhulp van Morgen. Deze conceptnota werd goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 17 oktober 2025. Dit ontwerpdecreet voorziet de nodige decretale gronden voor een centrale regierol voor de intersectorale toegangspoort, het uitvoeren van de beslissing naar één gemandateerde voorziening te gaan en het verscherpen van de crisisjeugdhulpverlening. Ten slotte worden de gemeenschapsinstellingen niet langer gepositioneerd als jeugdhulpaanbieder onder het decreet integrale jeugdhulp naar aanleiding van de heroriëntering van het time-out aanbod naar de jeugdhulpvoorzieningen.

Met dit voorontwerp tot wijzigingsdecreet krijgt de intersectorale toegangspoort een duidelijke regierol bij de toeleiding, toewijzing en matching tussen vragen en aanbod. Daarnaast wordt de positionering, werking en doelstelling van de crisishulpverlening vernieuwd, zodat crisishulp opnieuw ingezet kan worden waar en wanneer zij een verschil kan maken.

Daarnaast wordt het ondersteuningscentrum jeugdhulp (OCJ) gepositioneerd als de enige gemandateerde voorziening, met een duidelijk overheidsmandaat om tijdig, zorgvuldig en rechtszeker op te treden wanneer de veiligheid en het welzijn van kinderen en jongeren in het gedrang komen. De vertrouwenscentra kindermishandeling (VK) behouden een duidelijke en versterkte positie in de begeleiding van kinderen en gezinnen en in de ondersteuning van professionals in deze situaties. De gemeenschapsinstellingen worden niet langer gepositioneerd onder het toepassingsgebied van het decreet integrale jeugdhulp. Daarmee wordt de principiële keuze van de Vlaamse Regering om geen

jongeren meer in een gemeenschapsinstelling op te nemen omwille van een verontrustende situatie, verder decretaal verankerd. Ten slotte wordt de datum van inwerkingtreding van het gezamenlijke voortraject pleegzorg-adoptie uitgesteld naar 1 september 2027, zodat het voortraject afgestemd kan zijn op de beslissing van de Vlaamse Regering van 24 april 2026 om interlandelijke adoptie stop te zetten en wordt de bevoegdheid van de Adviescommissie Welzijn, Volksgezondheid en Gezin uitgebreid met subsidiebeslissingen binnen de sectoren preventieve gezinsondersteuning, jeugdhulp, adoptie en pleegzorg.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/INHOUDELIJK STRUCTUURELEMENT/BELEIDSDOELSTELLING

Dit voorontwerp van decreet heeft betrekking op het beleidsveld Opgroeien, ISE Jeugdhulp.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het gunstig advies op het **Kinderen en Jongeren Effecten Rapport (JoKER)** werd bekomen op 24 april 2026. Dit advies werd integraal verwerkt in de memorie van toelichting.

Het **wetgevingstechnisch en taalkundig advies** werd bekomen op 23 april 2026 en werd verwerkt in de tekst van het voorontwerp. Het advies om genderneutrale voornaamwoorden te gebruiken werd niet gevolgd, om de consistentie van het taalgebruik in het te wijzigen decreet te garanderen en omdat artikel 2, §2 van het decreet integrale jeugdhulp reeds bepaalt dat bij het verwijzen naar personen steeds de mannelijke vorm wordt gebruikt.

Het gunstig advies van de **Inspectie van Financiën**, met nummer RD/2026001469 werd bekomen op 21 april 2026. Voor wat betreft de opmerking in het advies van Inspectie van Financiën rond de inwerkingtredingsdatum wordt een artikel 22 toegevoegd dat een uitgestelde inwerkingtreding bepaalt voor de artikelen van dit ontwerpdecreet, met uitzondering van artikelen 3 tot en met 6, artikel 15 en artikelen 19 tot en met 22. Met deze nieuwe bepaling wordt ruimte voorzien voor een zorgzame overgang in de organisatie van de hulp voor kinderen en jongeren in langdurige trajecten. Voor wat betreft de vraag van de Inspectie van Financiën om simulaties voor te leggen aan de Vlaamse Regering in functie van de mogelijke impact op de werklast: deze zullen natuurlijk voorgelegd worden aan de financiële overheden en vervolgens de Vlaamse Regering bij het uitwerken van de uitvoeringsbesluiten. Het is van belang dat eerst alle elementen zowel voor wat betreft het OCJ en het VK samengebracht worden (bijv. simulaties in functie van de meest recente data van het aantal dossiers en het beleid van het parket).

Het gunstig advies van de **Vlaamse Toezichtcommissie** met nummer 2026/059 werd bekomen op 9 juni. De gevraagde toelichting betreffende de rechtvaardigingsgronden voor de verwerking van persoonsgegevens werd toegevoegd in de memorie van toelichting. De gevraagde GEB en bepaling over de bewaartermijn van toepassing op dossiers bij het VK zullen worden meegenomen in een overkoepelend decretaal initiatief over de verwerking van persoonsgegevens binnen de integrale jeugdhulp.

Het advies van de **Vlaamse Raad WVG** werd bekomen op 24 juni 2026. De aanbeveling om de bepaling over de doorverwijzingsmogelijkheden van het VK op te nemen in een nieuw lid, werd gevolgd en in het voorontwerp en memorie verwerkt.

Het advies van de **Vlaamse Jeugdraad** werd bekomen op 1 juli 2026 en is inhoudelijk gelijklopend met het advies van de Vlaamse Raad WVG. Hieronder worden de belangrijkste elementen uit beide adviezen daarom gezamenlijk besproken.

Beide adviesraden zijn positief over de voorliggende wijzigingen, maar wijzen erop dat de nood aan aanvullende capaciteit binnen de jeugdhulp blijft bestaan, zeker voor de jongeren die nu geen beroep meer zullen kunnen doen op crisisjeugdhulp. Dit wordt gevolgd en is een belangrijke overweging in het geplande uitbreidingsbeleid en de investeringen in de jeugdhulp.

De aanbevelingen van beide adviesraden om verdere processen uit te klaren, met daarbij expliciete aandacht voor o.a. de participatie van de jongere, de dialoog met voorzieningen, het mandaat van de jeugdrechter en een geïntegreerde samenwerking tussen verschillende sectoren en met preventieve actoren worden meegenomen in de uitvoeringsbesluiten en implementatie van dit decreet.

De **Raad van State** heeft advies nr. 79.842/1/V uitgebracht op 18 september 2026. Hieronder wordt toegelicht welke gevolgen werden gegeven aan dit advies.

- De Raad van State maakt wetgevingstechnische en taalkundige opmerkingen met betrekking tot artikelen 2, 5, 6, 8, 17 (huidig artikel 19) en 18 (huidig artikel 21) van het ontwerp en met betrekking tot de opschriften van hoofdstuk 2 en 4. De tekst van het ontwerp van wijzigingsdecreet werd aangepast aan deze opmerkingen.
- De Raad van State bemerkt dat de expliciete vermelding van de vertrouwenscentra kindermishandeling in de definitie van het woord “jeugdhulpaanbieder” onnodig is en aanleiding kan geven tot verwarring. De vermelding wordt aldus verwijderd uit het ontwerp van wijzigingsdecreet.
- De Raad van State bemerkt dat in het derde lid van artikel 76 van het decreet integrale jeugdhulp enkel gesproken wordt van “een verontrustende situatie” en dat dit uitgebreid dient te worden met “een situatie van kindermishandeling en een situatie waarin er een vermoeden van kindermishandeling is”. De tekst van het ontwerp werd in die zin aangevuld.
- De Raad van State bemerkte dat de toelichting bij artikel 21 (huidig artikel 26) van het voorontwerp enkel spreekt over de mogelijkheid van de Vlaamse Regering om overgangsbepalingen te bepalen voor de periode voorafgaand aan de inwerkingtreding van dit besluit. Deze toelichting werd aangevuld, aangezien de Vlaamse Regering eveneens gemachtigd wordt om overgangsmaatregelen te bepalen voor de periode na de inwerkingtreding. Daarnaast wordt de machtiging voor de Vlaamse Regering beperkt tot overgangsmaatregelen met betrekking tot de artikelen over crisisjeugdhulp en de vertrouwenscentra kindermishandeling.
- De Raad van State wijst op de nood aan een expliciete decretale rechtsgrond voor het gespecialiseerde en gesloten aanbod “high care, high risk”, door het vrijheidsbeperkende karakter van dit aanbod. De nodige decretale rechtsgronden werden toegevoegd binnen het decreet integrale jeugdhulp binnen de nieuwe functie “hoogintensieve zorg en beveiliging”.

Wat HCHR in het kader van het decreet jeugddelinquentierecht betreft, wordt verduidelijkt dat dit, minstens in de pilootfase, geen apart aanbod, maar wel een modaliteit van het aanbod “gesloten begeleiding” vormt. HCHR verloopt dan ook binnen de contouren van de gesloten begeleiding, zoals opgenomen in artikel 26 (voorbereidende rechtspleging) en artikel 36 (fase ten gronde) van het jeugddelinquentiedecreet, en het besluit van de Vlaamse Regering van 16 september 2022.

Enkel jeugddelinquenten die reeds in het kader van een gesloten begeleiding in de GI verblijven en ten aanzien van wie er dus reeds een “high risk” bestaat, komen in het kader van het jeugddelinquentierecht dus in aanmerking voor HCHR. Daarbij wordt bovendien benadrukt dat HCHR niet vrijheids- of grondrechtenbeperkend is dan een “gewone” gesloten begeleiding: de jongeren worden op een meer individueel niveau begeleid, zonder dat er sprake is van extra vrijheidsbeperking of een bijkomende inbreuk op andere rechten van de minderjarige.

Om bovenstaande redenen moet er in de pilootfase dan ook niet in een aparte rechtsgrond worden voorzien. Indien tijdens de pilootfase blijkt dat het huidige regelgevend kader bepaalde beperkingen met zich meebrengt om HCHR optimaal te laten verlopen, zullen alsnog de nodige regelgevende stappen worden gezet.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Dit voorontwerp van wijzigingsdecreet omvat 5 inhoudelijke wijzigingen aan het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp, één wijziging aan het decreet van 15 februari 2019 betreffende het jeugddelinquentierecht, één wijziging aan het decreet van 7 december 2007 houdende de oprichting van een Adviescommissie voor Voorzieningen van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin en (Kandidaat-)pleegzorgers en één wijziging van het decreet van 17 mei 2024 tot wijziging van het decreet van 20 januari houdende regeling van de interlandelijke adoptie van kinderen, wat betreft de begeleiding bij interlandelijke adoptie en het decreet van 29 juni 2012 houdende de organisatie van pleegzorg en het decreet Binnenlandse Adoptie van 3 juli 2015, wat betreft de invoering van een gezamenlijk voortraject pleegzorg-adoptie.

Een eerste wijziging aan het decreet integrale jeugdhulp is het installeren van een centrale regierol voor de intersectorale toegangspoort bij de toeleiding en toewijzing van beschikbaar niet-rechtstreeks toegankelijk jeugdhulpaanbod. Vanuit die regierol kan de overheid sturen op de toeleidings- en matchingsprocessen, in dialoog met voorzieningen en ondersteund door gerichte monitoring. Zo kan de schaarse capaciteit op een efficiënte, doeltreffende en rechtvaardige manier worden ingezet, met bijzondere aandacht voor de meest kwetsbare kinderen en jongeren en met oog voor de draagkracht van voorzieningen. Met deze eerste wijziging wordt een decretale grond gecreëerd voor de bepaling in het Vlaams Regeerakkoord o.a. waar er staat *“we creëren een capaciteitsbeheerssysteem voor alle residentiële jeugdhulpverlening”*.

Een tweede wijziging in het decreet integrale jeugdhulp is de nieuwe positionering van het OCJ als het duidelijke aanspreekpunt bij (verregaande) verontrustende situaties waarbij de veiligheid van de minderjarige in het gedrang is of dreigt te komen. We geven hiermee uitvoering aan het Vlaams Regeerakkoord dat vermeldt: *“We evolueren naar 1 gemandateerde voorziening die het aanspreekpunt vormt bij verontrusting en waken over de vlotte doorstroom van dossiers.”*

Door een derde wijziging aan het decreet integrale jeugdhulp wordt verduidelijkt in welke situaties een beroep kan gedaan worden op het crisismeldpunt en crisisjeugdhulpverlening, zodat deze hulp effectief kan ingezet worden om ondersteuning te bieden in crisissituaties en verdere escalatie te vermijden. De basisdoelstelling van crisishulp is om snel in te kunnen grijpen in onverwachte, acute situaties. Deze doelstelling wordt weer centraal gezet. In de beslissing van de Vlaamse Regering van 17 oktober 2025 uit de Vlaamse Regering de expliciete ambitie:

“We zetten de basisopdracht van de crisishulpverlening terug centraal en daarvoor behouden we exclusieve crisiscapaciteit die enkel kan gebruikt worden voor onverwachte acute situaties en niet in geval van moeilijk lopende hulpverleningssituaties.” Met deze laatste wijziging aan de decretale

bepalingen inzake crisisjeugdhulp creëren we alvast de noodzakelijke aanpassingen om dit mogelijk te maken.

Een vierde wijziging voegt de nodige rechtsgronden toe voor het nieuwe aanbod “high care high risk” binnen het kader van de jeugdhulp. Dit aanbod wordt ondergebracht in de nieuwe functie “hoogintensieve zorg en beveiliging”. Een aparte functie is noodzakelijk aangezien dit een nieuw gespecialiseerd, gesloten aanbod vormt voor jongeren met een zware psychische of psychiatrische zorgnood waarvoor zowel intensieve zorg als beveiliging noodzakelijk zijn. In een eerste fase wordt het aanbod voor zowel jongeren die een delict gepleegd hebben of daarvan verdacht worden als jongeren in een verontrustende situatie, opgestart binnen de gemeenschapsinstellingen. Vanaf oktober 2028 zal het HCHR-aanbod binnen de gemeenschapsinstellingen uitsluitend toegankelijk zijn voor jongeren die een jeugddelict hebben gepleegd of ervan verdacht worden. Voor jongeren in een verontrustende opvoedingssituatie zal vanaf dan structureel HCHR-aanbod binnen de jeugdhulp gerealiseerd worden.

De functie “hoogintensieve zorg en beveiliging”, waaronder het aanbod “high care high risk” georganiseerd wordt, krijgt met dit wijzigingsdecreet een decretale rechtsgrond, die de maximale duur en de mogelijkheid tot verlenging bepaalt. De maatregel kan opgelegd worden voor een maximale duur van 3 maanden, driemaal verlengbaar tot een maximale duur van 1 jaar. Ook de decretale rechtsgrond die aan voorzieningen toelaat om noodzakelijke en proportionele vrijheidsbeperkende maatregelen te nemen in het kader van veilig verblijf wordt uitgebreid naar de voorzieningen die de functie hoogintensieve zorg en beveiliging uitvoeren. De vrijheidsbeperking binnen high care high risk krijgt op deze manier een duidelijke wettelijke basis, die eveneens de proportionaliteit en subsidiariteit van deze maatregelen bevestigt.

Ten slotte wordt het decreet integrale jeugdhulp aangepast aan de heroriëntering van het time-out aanbod in de gemeenschapsinstellingen naar de jeugdhulp. Dit is een verdere uitvoering van de principiële keuze om niet langer jongeren in een verontrustende situatie die geen delict hebben gepleegd op te nemen in de gemeenschapsinstellingen. In dit wijzigingsdecreet wordt deze keuze verder decretaal verankerd door de gemeenschapsinstellingen te schrappen uit de definitie van het woord “jeugdhulpaanbieder” en het verblijf in de gemeenschapsinstelling te verwijderen uit het toepassingsgebied van de integrale jeugdhulp. De verwijzing naar het verblijf in een gemeenschapsinstelling in het kader van gerechtelijke jeugdhulp wordt ook verwijderd uit artikel 40 van het decreet jeugddelinquentierecht. Hiermee wordt bijgedragen aan de volgende ambitie uit het Vlaams Regeerakkoord: *Om een vlotte door- en instroom te kunnen blijven garanderen zorgen we ervoor dat de capaciteit in de gemeenschapsinstellingen alleen gebruikt wordt voor jeugddelinquenten en dat verontrustende opvoedingssituaties niet langer ‘vermoft’ worden. Daarom schrappen we de time-outplaatsen voor jongeren in verontrustende situaties die momenteel nog in de gemeenschapsinstellingen bestaan, via een overgangstraject. In samenwerking met de minister van Welzijn wordt dat volledig opgevangen binnen de jeugdhulp.*

Artikel 12 van het decreet van 7 december 2007 houdende de oprichting van [...] een Adviescommissie voor Voorzieningen van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin en (Kandidaat-)pleegzorgers wordt aangepast, zodat de adviescommissie de bevoegdheid krijgt om de minister te adviseren over bezwaren tegen subsidiebeslissingen binnen de sectoren preventieve gezinsondersteuning, jeugdhulp en adoptie.

Ten slotte bevat dit voorontwerp van decreet een louter materiële wijziging waardoor de datum van inwerkingtreding van de bepalingen ter invoering van een gezamenlijk voortraject voor pleegzorg en adoptie wordt uitgesteld naar een latere datum.

Voor een uitgebreide toelichting bij deze wijzigingen wordt verwezen naar de Memorie van Toelichting bij het voorontwerp van decreet.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELN

Artikel 1

Dit artikel bepaalt dat dit decreet een gemeenschapsaangelegenheid betreft.

Artikel 2

Dit artikel wijzigt enkele definities, opgenomen in artikel 2 van het decreet integrale jeugdhulp.

De definitie van “crisisjeugdhulpverlening” wordt aangepast zodat deze een concreter beeld schept van de hulp die ingezet wordt door het crisisnetwerk in crisissituaties. De basis van crisisjeugdhulp is namelijk een kortdurende, perspectiefzoekende interventie en begeleiding in het gezin.

Eveneens worden de definities van “gemandateerde voorzieningen” en “jeugdhulpaanbieders” aangepast. Het VK valt hierdoor niet langer onder de definitie van gemandateerde voorzieningen.

Artikel 3

Dit artikel wijzigt de definitie van het woord “jeugdhulpaanbieder” door de vermelding van de gemeenschapsinstellingen uit de opsomming te schrappen en schrapt de definitie van gemeenschapsinstellingen. Daarmee wordt verduidelijkt dat de gemeenschapsinstellingen geen jeugdhulp meer aanbieden. Hun werking kadert voortaan enkel nog binnen het jeugddelinquentierecht, overeenkomstig het decreet van 15 februari 2019 betreffende het jeugddelinquentierecht.

Artikel 4

Hiermee wordt de opdracht van de gemeenschapsinstellingen binnen het toepassingsgebied van de integrale jeugdhulp geschrapt. De werking van de gemeenschapsinstellingen wordt aldus volledig binnen het jeugddelinquentierecht gepositioneerd.

Artikel 5

Hiermee wordt de verwijzing naar het aanbod van de gemeenschapsinstellingen geschrapt bij de modules jeugdhulpverlening.

Artikel 6

Met dit artikel wordt de verwijzing naar het aanbod van de gemeenschapsinstellingen geschrapt.

Artikel 7

Dit artikel verduidelijkt de reeds bestaande delegatie aan de Vlaamse Regering om vast te leggen op welke wijze het toezicht op en de toegang tot het rechtstreeks toegankelijke jeugdhulpaanbod worden georganiseerd.

Hoewel dit aanbod zonder tussenkomst van de intersectorale toegangspoort toegankelijk is, is het voor gezinnen en jongeren in praktijk niet eenvoudig om toegang te krijgen tot de hulp die zij nodig hebben. Het gaat immers om aanbod dat eveneens schaars is en onder aanzienlijke druk staat.

Door deze schaarste is ook het rechtstreeks toegankelijke aanbod in praktijk vaak niet beschikbaar of toegankelijk voor gezinnen, ten gevolge van zeer lange wachtlijsten. Daarnaast is het aanbod RTJ vaak nog té versnipperd en is het voor gezinnen een zeer uitdagende zoektocht om de juiste ondersteuningsvorm te vinden.

Om de effectieve toegang tot rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp te garanderen, is het noodzakelijk dat de Vlaamse Regering de mogelijkheid heeft om de organisatie van het

landschap te regelen en initiatieven op te zetten die de toegang tot rechtstreeks toegankelijk aanbod laagdrempeliger maken voor gezinnen.

Artikel 8

Dit artikel wijzigt de subsidiariteit van de matchings- en onderhandelingsopdracht van het team jeugdhulpregie van de intersectorale toegangspoort. Op deze manier wordt het een kernopdracht van de intersectorale toegangspoort om een gepast aanbod te vinden voor de kinderen en jongeren waarvoor een module niet-rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp geïndiceerd is.

Op basis van het overzicht van het beschikbare aanbod en de specifieke kenmerken van zowel de jongere, de hulpvraag en de voorzieningen, zoeken de jeugdhulpregisseurs samen met voorzieningen naar hulp op maat van de jongere. Waar vroeger het eerste initiatief voor de matching bij de voorzieningen zelf lag, neemt de intersectorale toegangspoort hier nu een centralere en actievere regierol in op.

Artikel 9

Dit artikel wijzigt de inleidende bepaling van het hoofdstuk “gepast omgaan met verontrustende situaties”. Hierbij wordt een expliciete vermelding van het fenomeen kindermishandeling en het VK toegevoegd, zodat het duidelijk is dat het VK nog steeds een rol opneemt in verontrustende situaties waarin (een vermoeden van) kindermishandeling speelt.

Jeugdhulpaanbieders die geconfronteerd worden met situaties van kindermishandeling of een vermoeden hebben dat kindermishandeling zich voordoet in een gezin, kunnen zich richten tot het VK. Het VK kan hen bijstaan met advies en ondersteuning. Met instemming en medewerking van het gezin kan het VK eveneens een traject starten met het gezin om de kindermishandeling in het gezin te stoppen, de nodige hulp te installeren en veiligheid voor de kinderen te laten terugkeren in het gezin.

Het gewijzigde artikel benadrukt echter nog steeds dat bij een vermoeden van maatschappelijke noodzaak aan hulpverlening en wanneer VK de integriteit van de kinderen niet zelf voldoende kan vrijwaren, een doorverwijzing naar het OCJ noodzakelijk is. Om hier alle verwarring over de term “gemandateerde voorziening” te vermijden, wordt expliciet verwezen naar het OCJ.

Artikel 10

Dit artikel past de titel van afdeling 2 van hoofdstuk 8 aan, zodat deze titel duidelijk weergeeft dat het VK niet meer valt onder de term “gemandateerde voorziening”.

Artikel 11

Dit artikel past de decretale opdrachten van het VK aan, zodat ze overeenstemmen met haar nieuwe rol.

De meeste van deze opdrachten blijven grotendeels dezelfde: het VK gaat nog steeds aan de slag met meldingen die zij ontvangt van om het even welke persoon. Het VK onderzoekt de meldingen, volgt deze meldingen op, biedt zelf gepaste jeugdhulp aan minderjarige slachtoffers van kindermishandeling en hun gezin en staat professionals bij met advies en ondersteuning in situaties van kindermishandeling.

Het woord “consult” wordt hierbij vervangen om alle verwarring met het aanbod van het OCJ als gemandateerde voorziening te vermijden.

Het toepassingsgebied van de dienst- en hulpverlening van het VK wordt sterker bepaald door de link met kindermishandeling en niet langer met de aanwezigheid van maatschappelijke noodzaak aan hulpverlening in een verontrustende situatie. De opdracht om onderzoeken te voeren naar het bestaan van een maatschappelijke noodzaak wordt geschrapt.

Het VK kan nog steeds het parket informeren over de aanwezige jeugdhulp in een gezin dat zij

opvolgen.

Ten slotte wordt expliciet verduidelijkt dat het VK in verontrustende situaties waar een maatschappelijke noodzaak aan hulpverlening vermoed wordt, in de eerste plaats de situatie aanmeldt bij het OCJ. Slechts in zeer uitzonderlijke gevallen waar nood is aan een onmiddellijke beschermende maatregel voor de minderjarige, kan nog direct doorverwezen worden naar het parket.

De paragraaf die de artikelen met betrekking tot de onderzoeken maatschappelijke noodzaak van het OCJ, van toepassing verklaarde op het VK, wordt logischerwijze opgeheven.

Artikel 12

Dit artikel heft het principe op dat de betrokkenheid van het OCJ de betrokkenheid van een VK uitsluit, en omgekeerd.

Hierdoor kunnen OCJ en VK complementair betrokken blijven in een traject en hun expertise gezamenlijk inzetten en delen met elkaar. Dit zorgt er ook voor dat een aanmelding van een minderjarige bij het OCJ door het VK geen harde breuk in het traject of loutere doorverwijzing hoeft te zijn en de continuïteit niet in het gedrang komt.

Artikel 13

Dit artikel brengt twee wijzigingen aan in het artikel 44 van het decreet integrale jeugdhulp, dat de organisatie van de crisisjeugdhulpverlening regelt.

Een eerste wijziging is het toevoegen van een nieuwe, inhoudelijke voorwaarde voor de inzet van crisisjeugdhulpverlening.

Deze nieuwe voorwaarde toetst af of crisisjeugdhulp effectief een positieve impact kan hebben om de spanning in het gezin te verminderen en verdere escalatie van de crisissituatie te vermijden.

Deze nieuwe voorwaarde garandeert dat crisisjeugdhulp wordt ingezet bij gezinnen die effectief baat hebben bij crisisjeugdhulp, die bestaat uit een kortdurende, intensieve begeleiding.

De tweede wijziging is een verduidelijking van de bestaande delegatie naar de Vlaamse Regering zodat deze een kwalitatieve decretale rechtsgrond heeft voor het subsidiëren van de crisismeldpunten en het crisisaanbod.

Artikel 14

Dit artikel bevat een louter technische wijziging, waarbij de verwijzing naar een paragraaf die wordt opgeheven, eveneens opgeheven wordt.

Artikel 15

Dit artikel voegt een nieuwe functie “hoogintensieve zorg en beveiliging” in, die de rechtsgrond vormt voor het aanbod “high care high risk”. Dit is een gespecialiseerd, gesloten aanbod voor jongeren met een zware psychische of psychiatrische zorgnood waarvoor zowel intensieve zorg als beveiliging noodzakelijk zijn.

Het artikel bepaalt dat een maatregel “hoogintensieve zorg en beveiliging” kan opgelegd worden voor een duur van drie maanden.

Artikel 16

Dit artikel wijzigt het tweede lid van artikel 51 van het decreet integrale jeugdhulp dat bepaalt wanneer een maatregel eindigt en in welke mate verlenging mogelijk is. Hierbij wordt verduidelijkt dat het principe dat de maatregel eindigt bij het verlopen van de termijn als deze niet verlengd wordt, geldt voor elke maatregel. Ook het principe dat de verlenging niet kan voor een termijn die langer is dan de maximale termijn van de initiële maatregel, wordt voor alle maatregelen bevestigd. Daarnaast wordt bepaald dat de functie “hoogintensieve zorg en beveiliging” driemaal verlengd kan worden, tot een maximale duur van één jaar.

Artikel 17

Hiermee worden de bezoeken van consultants voor jongeren die aan een gemeenschapsinstelling worden toevertrouwd geschrapt uit het decreet integrale jeugdhulp. Het aansluiten van consultants op de structurele overlegmomenten binnen de verschillende gemeenschapsinstellingen (rondetafels) wordt geregeld via het besluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van het decreet van 15 februari 2019 betreffende het jeugddelinquentierecht, wat betreft de organisatie, samenstelling en werking van de afdelingen kortverblijf, gesloten oriëntatie, gesloten begeleiding en gesloten begeleiding van maximaal twee, vijf of zeven jaar in de gemeenschapsinstellingen.

Artikel 18

Dit artikel garandeert de vertegenwoordiging van het VK in het Intersectoraal Regionaal Overleg Jeugdhulp.

Artikel 19

Dit artikel heft de vermelding op van het hoofd van het agentschap Opgroeien regie als verwerkingsverantwoordelijke voor de verwerkingen die de VK's uitvoerden in het kader van hun onderzoeken maatschappelijke noodzaak.

De VK's zijn nu verwerkingsverantwoordelijken over al hun verwerkingen van persoonsgegevens in het kader van hun opdrachten vermeld in artikel 42, §1 van het gewijzigde decreet.

Artikel 20

Dit artikel zorgt ervoor dat de bestaande uitzondering op het beroepsgeheim behouden blijft die geheimhouders toelaat informatie over een (vermoedelijke) situatie van kindermishandeling te delen met het VK.

Doordat deze infodeling niet langer kadert in de onderzoeken die het VK uitvoert als gemandateerde voorziening, is een nieuwe wettelijke basis nodig voor de infodeling in het kader van hun huidige opdrachten.

Deze uitzondering garandeert dat het VK een grondige inschatting kan maken van de urgentie en ernst van de situatie, zodat de noodzakelijke stappen kunnen gezet worden om de integriteit van de betrokken kinderen te beschermen.

Dit artikel bevat ook de rechtsgrond voor de verwerking van persoonsgegevens door de vertrouwenscentra kindermishandeling in het kader van onderzoeken naar situaties van kindermishandeling of vermoedens van kindermishandeling.

Artikel 21

Dit artikel bevat de uitbreiding van de decretale rechtsgrond die aan voorzieningen toelaat om noodzakelijke en proportionele vrijheidsbeperkende maatregelen te nemen in het kader van veilig verblijf naar de voorzieningen die de functie hoogintensieve zorg en beveiliging uitvoeren. De vrijheidsbeperking binnen het pilootproject high care high risk krijgt op deze manier een duidelijke wettelijke basis, die eveneens de proportionaliteit en subsidiariteit van deze maatregelen bevestigt.

Artikel 22

Dit artikel bevat een louter materiële wijziging waarbij de term "intrekken" vervangen wordt door het woord "opheffen". Deze aanpassing wordt doorgevoerd omdat de term juridisch accurater is en kadert binnen de harmonisatie van de begrippen binnen het handavingsbeleid van het agentschap Opgroeien.

Artikel 23

Hiermee wordt de opdracht van de gemeenschapsinstellingen op grond van het decreet integrale jeugdhulp opgeheven. De werking van de gemeenschapsinstellingen wordt aldus volledig binnen

het jeugddelinquentierecht gepositioneerd.

Artikel 24

Dit artikel wijzigt de inwerkingtreding van de bepalingen tot invoering van een gezamenlijk voortraject pleegzorg-adoptie in de decreten van 20 januari 2012 houdende regeling van de interlandelijke adoptie van kinderen, het decreet van 29 juni 2012 houdende de organisatie van pleegzorg en het decreet van 3 juli 2015 houdende regeling van de binnenlandse adoptie.

Artikel 25

Dit artikel wijzigt artikel 12 van het decreet van 7 december 2007, waardoor de adviescommissie WVG eveneens de bevoegdheid krijgt te adviseren over beslissingen met betrekking tot subsidies toegekend binnen de sectoren preventieve gezinsondersteuning, jeugdhulp, adoptie en pleegzorg. Hiermee wordt de lacune verholpen waarbij de adviescommissie zich onbevoegd moet verklaren wanneer binnen een handhavingstraject een maatregel met betrekking tot de subsidie wordt opgelegd.

Artikel 26

Dit artikel bevat een delegatie aan de Vlaamse Regering om overgangsmaatregelen te bepalen, zodat de continuïteit van de behandeling van de lopende dossiers kan beschermd worden. De Vlaamse Regering kan met deze overgangsbepalingen de oude regelingen van toepassing laten zijn op bepaalde dossiers zodat de operationele en relationele continuïteit van de hulp bewaakt kan worden.

Artikel 27

Dit artikel bevat een overgangsmaatregel die uitsluit dat de jeugdrechter of jeugdrechtbank, met toepassing van artikel 48 van het decreet integrale jeugdhulp, nog kan bepalen dat een gemeenschapsinstelling instaat voor de uitvoering van de typemodule time-out. De overgangsmaatregel geldt tot 30 september 2028. Vanaf die datum maakt de wijziging in artikel 3 van dit decreet het onmogelijk om de maatregelen, vermeld in artikel 48, nog te laten uitvoeren in een gemeenschapsinstelling.

Artikel 28

Dit artikel bepaalt de datum van inwerkingtreding van de bepalingen van dit decreet. De inwerkingtreding van alle bepalingen behalve artikelen artikel 3 tot en met 6, 15 tot en met 17 en 21 tot en met 25 wordt uitgesteld tot uiterlijk 1 januari 2028, waarbij de Vlaamse Regering de mogelijkheid behoudt een vroegere datum te bepalen. Deze uitgestelde inwerkingtreding biedt ruimte om overgangsmaatregelen te bepalen die de continuïteit van hulp voor kinderen en jongeren die nu opgevolgd worden door de toegangspoort en het VK kunnen bewaken. Eveneens biedt deze uitgestelde inwerkingtreding ruimte om voldoende alternatieven te voorzien voor kinderen en jongeren die niet langer beroep zullen kunnen doen op crisisjeugdhulp.

De inwerkingtreding van artikelen 3, 4, 5, 6, 17 en 23 van dit decreet wordt bepaald op 30 september 2028, zodat de nodige rechtsgronden behouden blijven voor het proefproject high care high risk in de gemeenschapsinstellingen, die tot dat moment als jeugdhulpaanbieder gekwalificeerd blijven.

Ten slotte wordt de datum van inwerkingtreding van artikel 24, dat de datum van inwerkingtreding wijzigt van de bepalingen tot invoering van een gezamenlijk voortraject pleegzorg-adoptie, op uiterlijk op 31 december 2026 vastgesteld, zodat de wijziging wordt doorgevoerd vóór de oorspronkelijke datum van inwerkingtreding. Die datum geldt ook voor artikel 25, dat de bevoegdheid van de Adviescommissie WVG uitbreidt, voor de artikelen 26 en 27 die de overgangsmaatregelen regelen en voor artikelen 15, 16 en 21, die de rechtsgronden voor het high care, high risk aanbod bevatten. Deze artikelen dienen zo snel mogelijk bij de goedkeuring van dit decreet in werking te treden.

De Vlaamse Regering kan voor elke bepaling van dit decreet een vroegere datum van inwerkingtreding bepalen.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

De wijzigingen opgenomen in het voorliggend ontwerp van decreet hebben elk op zich geen directe budgettaire impact. De decretale aanpassingen creëren de noodzakelijke decretale rechtsgronden of wijzigen een inwerkingtredingsdatum om verder uitvoering te geven aan het Vlaams Regeerakkoord en de beslissing van de Vlaamse Regering van 17 oktober 2025 in het kader van de acties opgenomen in het Plan Jeugdhulp.

Het creëren van de nodige decretale rechtsgronden is noodzakelijk voor de legistieke randvoorwaarden om de gefaseerde uitvoering van de onderscheiden acties elk op zich verder mogelijk te maken. Bij die gefaseerde uitvoering zijn ofwel de nodige uitvoeringsbesluiten door de Vlaamse Regering en/of wijzigingen aan besluiten van de Vlaamse Regering noodzakelijk die dan op niveau van de desbetreffende actie voorgelegd worden aan de financiële overheden en dit binnen de beschikbare kredieten zoals voorzien in de gefaseerde meerjarenuitvoering van het Vlaams Regeerakkoord.

Het gunstig advies van de Inspectie van Financiën, met nummer RD/2026001469 werd bekomen op 21 april 2026.

Voor wat betreft de opmerking in het advies van Inspectie van Financiën rond de inwerkingtredingsdatum wordt een artikel 22 toegevoegd dat een uitgestelde inwerkingtreding bepaalt voor de artikelen van dit ontwerpdecreet, met uitzondering van artikelen 3 tot en met 6, artikel 15 en artikelen 19 tot en met 22. Met deze nieuwe bepaling wordt ruimte voorzien voor een zorgzame overgang in de organisatie van de hulp voor kinderen en jongeren in langdurige trajecten. Voor wat betreft de vraag van de Inspectie van Financiën om simulaties voor te leggen aan de Vlaamse Regering in functie van de mogelijke impact op de werklust: deze zullen natuurlijk voorgelegd worden aan de financiële overheden en vervolgens de Vlaamse Regering bij het uitwerken van de uitvoeringsbesluiten. Het is van belang dat eerst alle elementen zowel voor wat betreft het OCJ en het VK samengebracht worden (bijv. simulaties in functie van de meest recente data van het aantal dossiers en het beleid van het parket).

Met toepassing van artikel 31 §2 2° van het BVR VCO is voor dit dossier het gemotiveerd akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de begroting, niet vereist.

B. ESR-TOETS

Niet van toepassing.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

De voorliggende decretale wijzigingen creëren op zich geen impact op het personeel van de Vlaamse overheid. De decretale aanpassingen die in samenhang met andere wijzigingen op niveau van beslissingen van de Vlaamse Regering impact hebben binnen de beschikbare kredieten in uitvoering van het Vlaams Regeerakkoord en de beslissing van 17 oktober 2025 worden geconsolideerd voorgelegd voor het advies van de financiële en bestuurlijke overheden.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Er is geen impact op de lokale en provinciale besturen.

4. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar goedkeuring te hechten aan het bijgaande ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp, van het decreet van 15 februari 2019 betreffende het jeugddelinquentierecht en van artikel 47 van het decreet van 17 mei 2024 tot wijziging van het decreet van 20 januari 2012 houdende regeling van de interlandelijke adoptie van kinderen, wat betreft de begeleiding bij interlandelijke adoptie en het decreet van 29 juni 2012 houdende de organisatie van pleegzorg en het decreet Binnenlandse Adoptie van 3 juli 2015, wat betreft de invoering van een gezamenlijk voortraject pleegzorg-adoptie en de bijhorende memorie van toelichting;
- 2° de Vlaamse minister van Welzijn en Armoedebestrijding, Cultuur en Gelijke Kansen te gelasten voornoemd ontwerp van decreet en de bijbehorende memorie van toelichting, in naam van de Vlaamse Regering, in te dienen bij het Vlaams Parlement.

De Vlaamse Minister van Onderwijs, Justitie en Werk

Zuhal DEMIR

De Vlaamse minister van Welzijn en Armoedebestrijding, Cultuur en Gelijke Kansen

Caroline GENNEZ